

באתי לגני אחותי כלה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ג) וַיִּבֶן בְּהֶקְדָּם מַה שֶּׁמְצִינֵנוּ בְּנוֹגַע לְכָל־לוֹת הָאָדָם, הוא לְדוֹמָם-צוֹמַח-חַי שהרי הוא ניוון מהם ובלעדיהם אינו יכול
 2 שהוא עוֹבֵד הָעֲבוּדָה שהיא תכלית בריאת העולם וּמְבַרֵר
 3 הַבִּירוּרִים כו', העושה את העבודה של הפרדת הטוב מהרע שבדברים
 4 הגשמיים והעלאתו לקדושה שֶׁהָאָדָם עֲצָמוּ צְרִיף זָקוּק לְהֶעֱנִינִים
 5 שֶׁמְבַרֵר אוֹתָם, דוֹמָם צוֹמַח
 6 וְחַי, לְהִכְרַח קִיּוּמוֹ וקיומו תלוי
 7 ומוכרח בכך שישתמש ויאכל וישתה
 8 וכו' מהדומם, הצומח והחי. וְהִנְנוּ,
 9 שְׁאִין זֶה התלות של האדם
 10 בדוֹמָם-צוֹמַח-חַי איננה כְּמוֹ
 11 שֶׁהַדוֹמָם-צוֹמַח-חַי צְרִיכִים
 12 לְהָאָדָם שֶׁמְבַרֵר אוֹתָם, כִּן
 13 שבמובן מסוים גם הם תלויים באדם
 14 לְפִי שֶׁעַל-יְדֵי עֲבוּדַת הָאָדָם
 15 מְגִיעִים הֵם לְתַכְלִיתָם המטרה
 16 שלשמה הם נבראו ולשמה הם
 17 קיימים [פְּדוּעַ²⁷ שֶׁתַּכְלִית
 18 הַדוֹמָם מטרת בריאתו היא
 19 שְׁיִוְכָלֵל בַּצּוֹמַח, ואז הוא בא
 20 לשלימותו תַּכְלִית הַצּוֹמַח
 21 שְׁיִוְכָלֵל בְּחַי, וְתַכְלִית הַחַי
 22 שְׁיִוְכָלֵל בְּמַדְבַּר כו', ולכן
 23 מוֹנֵם שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם הוּא בְּעִיקַר מִן
 24 הַחַי וּמִן הַצּוֹמַח וְעַנְיָן זֶה שֶׁל
 25 הַשְּׁלֵמַת וּמִלּוּי תַּכְלִית הַבְּרִיאָה שֶׁל
 26 הַדוֹמָם-צוֹמַח-חַי נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
 27 עֲבוּדַת הָאָדָם דְּוָקָא וּנְמַצָּא
 28 שֶׁלֹּא רַק הָאָדָם תְּלוּי בָהֶם אֲלָא גַם
 29 הֵם תְּלוּיִים בָּאָדָם, אֲבָל הַתּוֹתוֹ שֶׁלָּהֶם
 30 בָּאָדָם הִיא בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי], כִּי
 31 זֶה שֶׁהַדוֹמָם-צוֹמַח-חַי
 32 צְרִיכִים לְהָאָדָם, אִינוֹ אֲלָא
 33 בְּשִׁבִיל לְבוֹא לְהַתְּכַלִּית
 34 וְהַעֲלוּי שְׁלָהֶם, כַּמְבֹאֵר לְעֵיל
 35 שֶׁהַתְּעֻלוֹת הֵן הִיא תַּכְלִית בְּרִיאָתָם
 36 אֲבָל לְהִכְרַח קִיּוּמָם אִינָם
 37 צְרִיכִים לְהָאָדָם, וְרִיאָאוּרִטִ'ת'
 38 יֵשׁ לָהֶם קִיּוּם גַּם בְּלִי כֶּל קֶשֶׁר
 39 לְמַצִּיאוֹת הָאָדָם מִהַשְּׁאִיִּן-בֶּן
 40 צוֹרֶף הָאָדָם בְּדוֹמָם-צוֹמַח-חַי הוּא לֹא רַק שֶׁעַל-יְדֵי
 41 עֲבוּדָתוֹ בְּהֵם יְכוֹל לְמַלֵּא עֲבוּדָתוֹ וְתַכְלִיתוֹ, שֶׁל "עֲבוּדַת
 42 הַבִּירוּרִים", כַּמּוּר לְעֵיל, אֲלָא גַם בְּשִׁבִיל הִכְרַח קִיּוּמוֹ צְרִיף

43 הוא לְדוֹמָם-צוֹמַח-חַי שהרי הוא ניוון מהם ובלעדיהם אינו יכול
 44 להתקיים.
 45 והולך ומבאר עוד עניין לגבי התלות של האדם בדוֹמָם-צוֹמַח-חַי:
 46 וְעוֹד זֹאת, שֶׁצוֹרֶף הָאָדָם בְּדוֹמָם-צוֹמַח-חַי הוּא לֹא רַק
 47 מְצַד הַגּוּף [הִנְנוּ, שֶׁעַל-יְדֵי
 48 הַדוֹמָם-צוֹמַח-חַי שֶׁמָּהֵם הָאָדָם
 49 נִיוֵן תְּהֵא הַנְּשָׂמָה נֶאֱחָזֶת
 50 בַּגּוּף, וְכַמְשַׁל הָאֵשׁ שֶׁבִטְבָּעוּ
 51 עוֹלָה לְמַעְלָה, וּמִצַּד הַטְּבַע הַזֶּה
 52 הִיִּתָּה הָאֵשׁ אֲמוּרָה לִיכּוּת וְלַהֲפִסֵּק
 53 הַחַיּוֹת מְצִיאוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה [רַק עַל-
 54 יְדֵי אֲחִיזָתוֹ שֶׁל הָאֵשׁ בְּפִתְיֵלָה
 55 שֶׁהִיא בִּיחַס לֹאשׁ בְּדוֹגְמַת הַגּוּף לְגַבִּי
 56 הַנְּשֵׁמָה נִשְׁאָר הוּא לְמִטָּה,
 57 וְדוֹגְמָתוֹ בְּנִמְשָׁל, שֶׁהַנְּשָׂמָה
 58 מְצַד-עֲצָמָה לולִי שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה בַּגּוּף
 59 רְצוּנָה מְעַצֵּם מֵהוֹתָה לְעֻלוֹת
 60 לְמַעְלָה וְלִידְבֵּק בְּשִׁרְשָׁה
 61 וּמְקוֹרָה כו' בַּאֲלֻקוֹת (כַּמְבֹאֵר
 62 בַּתְּנַיָּא²⁸ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "... נֵר ה'
 63 נִשְׁמַת אָדָם פִּירוּשׁ שִׁישְׂרָאֵל הַקְּרוּיִים
 64 אָדָם נִשְׁמַתָּם הִיא לְמִשַׁל כְּאוֹר הַנֵּר
 65 שֶׁמִּתְנַעֵנַע תְּמִיד לְמַעְלָה בִּטְבָּעוּ מִפְּנֵי
 66 שְׁאוֹר הָאֵשׁ חִפְץ בִּטְבָּע לְהִפְרֵד
 67 מִהַפְּתִילָה וְלְהִידְבֵּק בְּשׁוֹרְשׁוֹ לְמַעְלָה
 68 בִּישׁוּר הָאֵשׁ הַכֹּלְלִי... כִּן נִשְׁמַת
 69 הָאָדָם... חִפְצָה וְחִשְׁקָה בִּטְבָּעָה
 70 לְהִפְרֵד וְלַצֵּאת מִן הַגּוּף וְלְהִידְבֵּק
 71 בְּשׁוֹרְשָׁה וּמְקוֹרָה בַּח..."), וְכַדִּי
 72 שֶׁתְּהֵא הַנְּשֵׁמָה נֶאֱחָזֶת לְמִטָּה,
 73 בַּגּוּף גְּשָׁמִי, יֵשׁ צוֹרֶף
 74 בְּדוֹמָם-צוֹמַח-חַי גְּשָׁמִיִּים
 75 כְּמוֹ הַגּוּף הַגְּשָׁמִי וְכִיוּן שֶׁהֵם
 76 גְּשָׁמִיִּים יֵשׁ בְּכוּחַם לְפַעּוֹל אֶת הַחִיבוּר
 77 שֶׁל הַנְּשֵׁמָה עִם גְּשָׁמִיּוֹת], אֲלָא גַם
 78 הַנְּשָׂמָה צְרִיכָה זָקוּקָה לְתוֹעֻלָּתָהּ
 79 לְנִיצוּץ הָאֲלֻקִי שֶׁבְּדוֹמָם-
 80 צוֹמַח-חַי שֶׁהִרִי כֹל דְּבַר בְּעוֹלָם
 81 מִתְקִיִּים עַל יְדֵי הַנִּיצוּץ הָאֲלֻקִי שֶׁבו
 82 הַמְּשַׁפִּיעַ לוֹ קִיּוּם וְחַיּוּת. וְנִמְצָא שֶׁכַּאֲשֶׁר הָאָדָם בֹּא בְּמַגַּע עִם דוֹמָם-צוֹמַח-חַי
 83 גְּשָׁמִי, לְמַעֲשֶׂה יֵשׁ מִכֵּן תּוֹעֻלַת לֹא רַק לְגוּף הַגְּשָׁמִי אֲלָא גַם לְנִשְׁמָתוֹ, כִּפִּי
 84 שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר. דְּהֵנָּה, כְּתִיב²⁹ כִּי לֹא עַל הַלְחָם לְבַדּוֹ יִתְּיָה

(27) ראה עיקרים מאמר ג פ"א. קונטרס ומעין מאמר א פ"ג. ספר השיחות תורת שלום ע' 243. 28) רפ"ט ט (כד, סע"א ואל"ך). 29) עקב ח, ג.